

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
Political Participation of Women in Sai Mai District, Bangkok

นฤมล แสงจันทร์¹, ไพฑูรย์ โภธิสว่าง²

Naruemon Saengchan¹, Paithoon Bhothisawang²

นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ประเทศไทย¹

ศาสตราจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ประเทศไทย²

Corresponding Author's Email: numtan092530@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กรอบแนวคิดใช้แนวคิดทฤษฎีของ Norman H. Nie and Sidney Verba ประชากรได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เขตสายไหม จำนวน 210,454 คน นำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจี และมอร์แกนได้ จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่องานของประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการร่วมกิจกรรมบางอย่างขององค์กร ด้านการรณรงค์หาเสียง และด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมทางการเมือง, สตรี, เขตสายไหมกรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the level of political participation of women, and 2) compare women's political participation in Sai Mai District, Bangkok, classified by personal factors. This study was a quantitative research. The conceptual framework of this study was applied from the concepts and theories of Norman H. Nie and Sidney Verba. The population consisted of 210,454 residents aged 18 years and over who were eligible to vote

and resided in Sai Mai District. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan sample size table, resulting in a sample of 384 respondents. The study instrument was a Likert type 5-rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The study results revealed that 1) the level of political participation of women, as a whole, was at a high level. When each aspect was considered, the mean scores from highest to lowest, it was found that all four aspects were at a high level. The aspect of citizens' contact with public officials had the highest mean score, followed by participation in certain organizational activities aspect, election campaigning aspect, and voting aspect, which had the lowest mean score. 2) The results of the comparison of women's political participation in Sai Mai District, Bangkok, classified by personal factors, revealed that the citizens with differences in gender, age, educational level, and occupation had significantly different levels of women's political participation, with statistically significant level of .05.

Keywords: Political participation, Women, Sai Mai District, Bangkok

บทนำ

นับตั้งแต่ องค์การสหประชาชาติ กำหนดให้ปี พ.ศ. 2518 เป็นปีสตรีสากล ได้มีข้อเสนอสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้สตรีพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย และการสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (United Nations, 1975) แนวคิดดังกล่าวส่งอิทธิพลต่อประเทศไทย ทำให้สตรีตื่นตัวต่อบทบาททางสังคมและการเมืองมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การปรับบทบาทของสตรีจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและสถานภาพของสตรีไทยในแต่ละช่วงเวลา เพื่อรักษาความสมดุลของสังคม

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้พัฒนาโครงสร้างการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมผ่านการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และรูปแบบพิเศษอย่างกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา อย่างไรก็ตาม นักวิชาการเห็นว่าประชาธิปไตยไทยในหลายช่วงเวลาเป็นเพียง “รูปแบบ” มากกว่าสาระสำคัญ เนื่องจากอำนาจทางการเมืองมักกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มข้าราชการ ทหาร และนักธุรกิจ ขณะที่ประชาชนยังมีส่วนร่วมจำกัด (Anek, 1995; Riggs, 1966) การเลือกตั้งจึงเป็นกลไกสำคัญที่สะท้อนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม หากประชาชนใช้สิทธิอย่างมีความรู้ความเข้าใจ ย่อมส่งเสริมความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย (Almond & Verba, 1963)

ในอดีต การเมืองไทยถูกมองว่าเป็นพื้นที่ของบุรุษตามค่านิยมสังคมที่ยกย่องชายเป็นผู้นำ แต่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ทำให้บทบาทสตรีขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็น

ฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีจึงเป็นทั้งสิทธิพื้นฐานและกลไกสร้างความเสมอภาคในสังคม (Phillips, 1995)

จากบริบทดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาแนวทางส่งเสริมบทบาทสตรีให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ขอบเขตการศึกษา

ด้านเนื้อหา การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ประกอบด้วยเนื้อหา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Verba, Schlozman & Brady, 1995) ด้านการรณรงค์หาเสียง (Norris, 2002) ด้านการติดต่องานของประชาชน (Verba & Nie, 1972) ด้านการร่วมกิจกรรมบางอย่างขององค์กร (Almond & Verba, 1963).

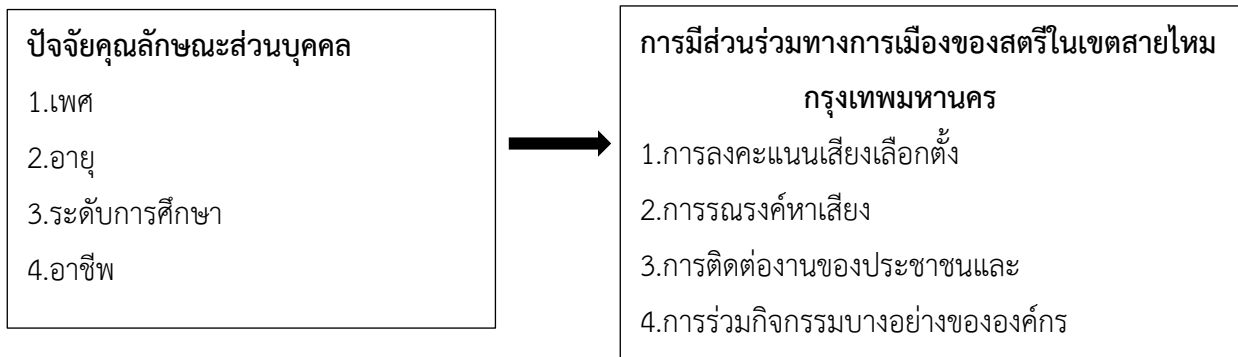
ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 210,454 คน (กรุงเทพมหานคร, 2568)

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยได้นำแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ นอร์แมน เอช ไน และซินีเรีย เวอร์บา (1965) มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ของประชาชน ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 210,454 คน (กรุงเทพมหานคร,2568) และ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 384 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเทียบสัดส่วนของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยครอบคลุมตามโครงสร้างของทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากเอกสารที่มีอยู่แล้ว พร้อมทั้งได้ทำการปรับปรุงคำถามให้มีความเหมาะสมกับสภาพองค์กร และประชาชน โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานครตามลักษณะตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 4 ด้านได้แก่ ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียง ด้านการติดต่องานของประชาชน ด้านการร่วมกิจกรรมบางอย่างขององค์กร

แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นอัตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นลักษณะคำถามในตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าคะแนนเชิงบวก	ค่าคะแนนเชิงลบ
ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	5	1
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	4	2
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	3	3
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	2	4
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1	5

ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณา จะใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์แต่ละระดับ จะมีคะแนนอันตรภาคชั้น (class interval) เพื่อแปล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร การศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินผลแต่ละระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการ

3. สร้างแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาทำการทดสอบค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาเนื้อหาคำถาม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ทั้งทางด้านการใช้ภาษา ความถูกต้องของภาษา และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (try out) กับประชาชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีคุณสมบัติเบื้องต้น คือ เป็นประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียง และไม่มีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนหลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมานำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's reliability coefficient alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.87

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชาชนในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 384 ชุด

2. จัดเก็บรวบรวม ตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามคืนมา ทั้งสิ้น 384 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนศึกษาในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้ค่า ร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์ระดับศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่า t-test
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) F- test เมื่อพบความแตกต่างจะใช้วิธีการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ scheffe's สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์กำหนดไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม สตรีในเขตสายไหมมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการติดต่อกับงานของประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมกิจกรรมขององค์กร ด้านการรณรงค์หาเสียง และด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดย **1) ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกรายข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงคะแนน และการได้รับผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง ขณะที่การกระตุ้นผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด **2) ด้านการรณรงค์หาเสียง** โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมรณรงค์หาเสียง การแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ส่วนการชักชวนผู้อื่นไปเลือกตั้งและการติดตามข่าวสารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด **3) ด้านการติดต่อกับงานของประชาชน** โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับสูงสุด ได้แก่ การตัดสินใจในการติดต่อประสานงานทางการเมือง การติดต่อประสานงานแทนประชาชน และการประเมินผลการติดต่อประสานงาน ส่วนการได้รับผลประโยชน์จากการติดต่อประสานงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ **4) ด้านการร่วมกิจกรรมขององค์กร** โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางการเมือง การตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง และการได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมทางการเมือง ขณะที่การเข้าร่วมประชุมของพรรคหรือกลุ่มการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า **ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน **ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีฯ แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน **ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ของสตรีฯ แตกต่างกัน **ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน** มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีฯ โดยรวมแตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ ภาพรวมการมีส่วนร่วมทางการเมือง สตรีในเขตสายไหมมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านการติดต่อกับงานของประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การร่วมกิจกรรมขององค์กร การรณรงค์หาเสียง และการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามลำดับ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไผ่แดงอยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมและรายด้าน **1) ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสตรีมีส่วนร่วมทั้งการไปใช้สิทธิ การตัดสินใจเลือกตั้ง การได้รับผลประโยชน์ และการกระตุ้นผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560) ที่พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากเช่นกัน **2) ด้านการรณรงค์หาเสียง** โดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าสตรีมีบทบาททั้งในการรณรงค์หาเสียง แสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตย พัฒนาความรู้ทางการเมือง และติดตามข่าวสารทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560) **3) ด้านการติดต่อกับงานของประชาชน** โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสตรีมีส่วนร่วมในการตัดสินใจติดต่อประสานงานแทนประชาชน ประเมินผลและได้รับผลประโยชน์จากการติดต่อประสานงานทางการเมือง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐสุวัชร เสงี่ยม (2560) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยสรุป ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่าสตรีในเขตสายไหมมีบทบาททางการเมืองในระดับที่ค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มสอดคล้องกับงานวิจัยในบริบทท้องถิ่นอื่น ๆ ที่ผ่านมาสำหรับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผล สามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของสตรีเป็น “การมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการระดับชุมชน” สตรีมีบทบาทโดดเด่นในมิติที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับงาน การประสานงาน และการจัดกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะเป็นการมีส่วนร่วมที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชนมากกว่าการมีส่วนร่วมเชิงอุดมการณ์หรือเชิงโครงสร้างระดับสูง สะท้อนว่าพื้นที่ท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญของการเสริมสร้างพลังทางการเมืองของสตรี

2. การเลือกตั้งยังเป็นฐานขั้นต่ำของการมีส่วนร่วม แม้ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แสดงให้เห็นว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมพื้นฐาน ขณะที่การมีบทบาทเชิงรุก เช่น การติดต่อประสานงานหรือจัดกิจกรรม มีแนวโน้มเด่นชัดกว่าในบริบทพื้นที่ศึกษา

3. ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อทัศนคติต่อบทบาทสตรีทางการเมือง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนว่าการรับรู้บทบาทสตรีทางการเมืองยังสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมและประสบการณ์ชีวิตของแต่ละกลุ่ม

4. การเปลี่ยนผ่านบทบาทสตรีในบริบทเมืองใหญ่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าสตรีในเขตเมืองหลวงมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างสูง ทั้งในมิติการณรงค์ การติดตามข่าวสาร และการจัดกิจกรรม สะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากบทบาทดั้งเดิมสู่บทบาทพลเมืองเชิงรุกในระบอบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น

สรุปองค์ความรู้ใหม่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหมมีได้จำกัดอยู่เพียงการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่พัฒนาไปสู่รูปแบบการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการในระดับชุมชนอย่างเข้มแข็ง โดยมีปัจจัยส่วนบุคคลเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดทัศนคติต่อบทบาทดังกล่าว องค์ความรู้นี้สามารถใช้เป็นกรอบในการออกแบบนโยบายหรือกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรีในบริบทเมืองและท้องถิ่นอื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. **ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** เนื่องจากการกระตุ้นผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรส่งเสริมความรู้ด้านความเป็นพลเมืองและความสำคัญของการเลือกตั้ง ผ่านการรณรงค์ที่ชี้ให้เห็นผลกระทบของการเลือกตั้งต่อชุมชนโดยตรง เพื่อเพิ่มความตื่นตัวและจำนวนผู้มาใช้สิทธิ

2. **ด้านการรณรงค์หาเสียง** จากการที่การติดตามข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เข้าถึงง่าย น่าสนใจ และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน พร้อมส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ข้อมูล ผ่านเวทีเสวนา สื่อออนไลน์ และกิจกรรมระดับชุมชน เพื่อกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3. **ด้านการติดต่อกับงานของประชาชน** เมื่อการรับรู้ผลประโยชน์จากการประสานงานทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรเพิ่มความโปร่งใสในการให้ข้อมูล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น เสริมสร้างความเสมอภาคในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ประชาชนรับรู้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

4. **ด้านการร่วมกิจกรรมขององค์กร** จากการที่การเข้าร่วมประชุมของพรรคหรือกลุ่มการเมืองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรสร้างความตระหนักรู้ผ่านการศึกษาและสื่อสารสาธารณะ เปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นอย่างสันติ

ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางแลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการเมืองโดยตรง เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมที่หลากหลายและเข้มแข็งยิ่งขึ้น.

ข้อเสนอในการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้สูงอายุในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. ควรจะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐสุวัชร เสงี่ยม. (2560). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองไม้แดง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Almond, G. A., & Verba, S. (1963). *The civic culture: Political attitudes and democracy in five nations*. Princeton University Press.
- Anek Laothamatas. (1995). *A tale of two democracies: Conflicting perceptions of elections and democracy in Thailand*. Institute of Southeast Asian Studies.
- Likert, R. (1992). *New Pattern of Management*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Norris, P. (2002). *Democratic phoenix: Reinventing political activism*. Cambridge University Press.
- Phillips, A. (1995). *The politics of presence*. Clarendon Press.
- Riggs, F. W. (1966). *Thailand: The modernization of a bureaucratic polity*. East-West Center Press.
- United Nations. (1975). *Report of the World Conference of the International Women's Year*. United Nations.
- Verba, S., & Nie, N. H. (1972). *Participation in America: Political democracy and social equality*. Harper & Row.
- Verba, S., Scholzman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and equality: Civic voluntarism in American politics*. Harvard University Press.